

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus
Kirjaamo
PL 10,
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**Eteläiset Kaupunginosat ry:n ja 17 muun yhdistyksen yhteinen muistutus
Elielinaukion ja Asema-aukion asemakaavaehdotuksesta nro 13016,
diaarinumero HEL 2020-004243**

1. Johdanto

Elielinaukion ja Asema-aukion asemakaavaehdotus koskee Helsingin ydinkeskustan keskeisintä aluetta rautatieaseman välittömässä yhteydessä. Alue on valtakunnallisesti merkittävä liikenteen solmukohta sekä kulttuurihistoriallisesti arvokas kaupunkitila.

Katsomme, että kaavaehdotus ei täytä kokonaisvaltaisen kaupunkisuunnittelun vaatimuksia liikenteen toimivuuden, saavutettavuuden, keskustan elinvoiman eikä kulttuuriympäristön vaalimisen osalta. Kaavaa tulee muuttaa olennaisesti ennen sen hyväksymistä.

2. Joukkoliikenteen palvelutason heikentyminen

Kaavaehdotuksen keskeinen muutos on Elielinaukion bussiterminaalin poistaminen ja länsisuunnan bussilinjojen siirtäminen Kampin terminaaliin.

Tällä ratkaisulla on merkittäviä haitallisia vaikutuksia:

- Matka-ajat ydinkeskustaan pitenevät huomattavasti.
- Vaihtoyhteydet (juna/bussi) heikkenevät.
- Sujuva ja esteetön kulku (ml. saattoliikenne) rautatieasemalle heikkenee erityisesti ikääntyneiden, liikuntarajoitteisten ja matkatavaroiden kanssa liikkuvien osalta.
- Kampin terminaalin kapasiteetti on rajallinen.

Helsingin seudun liikenne on todennut, että nykyistä Elielinaukion bussiterminaalia voidaan pienentää, mutta ei poistaa. Kaavaehdotus sivuuttaa tämän asiantuntijanäkemyksen.

Ratkaisu on myös ristiriidassa Helsingin kaupunkistrategian kanssa, jossa on sitouduttu varmistamaan keskustan saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla.

3. Liikennejärjestelmän kokonaisnäkömyksen puute

Rautatieaseman ympäristö on koko seudun tärkein liikenteellinen solmukohta. Nyt esitetty ratkaisu (huomioiden myös suunniteltu Kaivokadun sulkeminen muulta kuin raitiotieliikenteeltä):

- Siirtää liikennepainetta muille kaduille (mm. Unioninkatu, Esplanadit, Tehtaankatu, eteläisen kantakaupungin asuinkadut)
- Heikentää rautatieaseman saattoliikenteen toimivuutta
- Poistaa tärkeän yhteyden maanalaiseen pysäköintiin
- Vaikeuttaa poikkeustilanteiden liikennejärjestelyjä

Kaivokadun ja Elielinaukion ratkaisuja ei ole tarkasteltu riittävän laajassa kokonaisuudessa suhteessa koko kantakaupungin liikennejärjestelmään.

4. Ydinkeskustan elinvoiman heikentyminen

Helsingin ydinkeskustan kaupallinen ja toiminnallinen elinvoima perustuu erinomaiseen saavutettavuuteen.

Esitetty asemakaava kiihdyttää keskustan näivettymistä tilanteessa, jossa keskustan kaupallinen asema on jo valmiiksi haasteellinen. Kaava on tältä osin ristiriidassa kaupungin omien strategisten tavoitteiden kanssa.

5. Kulttuuriympäristön ja kaupunkikuvan vaaliminen

Suunniteltu massiivinen toimistorakennus sijoittuu ahtaaseen ja kaupunkikuvallisesti herkkään ympäristöön.

Uudisrakennuksen mittakaava ja massoittelu heikentävät kulttuurihistoriallisesti merkittävän asemarakennuksen asemaa ja kaventavat tätä ainutlaatuista kaupunkitilaa. Rakennuksen koko verrattuna rautatieasemarakennukseen sekä sen sijoittaminen kiinni Vltavan pohjoissivuun ovat kaupunkikuvallisesti ongelmallisia.

Valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön kohdalla tulee noudattaa erityistä harkintaa. Nyt esitetty ratkaisu ei täytä tätä vaatimusta.

6. MAL-sopimuksen velvoitteet

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen MAL-sopimus 2024–2027 edellyttää päärautatieaseman vaihtoyhteyksien ja jalankulkuolosuhteiden parantamista.

Kaavaehdotus toimii tätä tavoitetta vastaan:

- Vaihtoyhteydet heikkenevät
- Bussiliikenne etäännyy junaliikenteestä
- Tulevien parannusten mahdollisuudet kaventuvat

Kaupunki ei voi yksipuolisesti heikentää sopimuksen tavoitteiden toteutumisedellytyksiä.

7. Kaavoituksen lähtökohdat ja yleinen etu

Kaava on laadittu yksityisen kehitysyhtiön hakemuksesta. On selvää, että rakennusoikeuden lisääminen julkiselle katualueelle nostaa maan arvoa merkittävästi.

Maankäytön suunnittelun ensisijainen tehtävä ei kuitenkaan ole yksittäisten toimijoiden taloudellisen hyödyn maksimointi, vaan:

- Yleisen edun turvaaminen
- Toimivan liikennejärjestelmän varmistaminen
- Kulttuuriympäristön säilyttäminen
- Keskustan elinvoiman vahvistaminen

Nykyinen kaavaehdotus ei täytä näitä edellytyksiä eikä ole täten Yleiskaavan (2016) mukainen.

8. Johtopäätös ja vaatimus

Edellä esitetyin perustein esitämme, että:

1. Elielinaukion bussiterminaali säilytetään alueella.
2. Kaava palautetaan uuteen valmisteluun.
3. Liikenteestä laaditaan kokonaisvaltainen tarkastelu ei ainoastaan koskien rautatieaseman lähiympäristöä vaan myös huomioiden sen vaikutus koko Helsingin kantakaupungin liikenteeseen.
4. Rakentamisen mittakaavaa ja sijoittelua tarkistetaan kulttuuriympäristön ehdoilla.
5. Vaihtoyhteyksien parantaminen asetetaan suunnittelun tärkeäksi tavoitteeksi.

Elielinaukion ratkaisu vaikuttaa Helsingin keskustan toimivuuteen vuosikymmeniksi eteenpäin. Siksi päätösten tulee perustua kokonaisarviointiin, ei yksittäiseen rakennushankkeeseen.

Helsingissä, 16.3.2026

Eteläiset Kaupunginosat ry – Södra Stadsdelarna rf

Mikko Sinisalo, puheenjohtaja

Päivi Hokkanen, sihteeri

Yhteystiedot:

Mikko Sinisalo, Piritanaukio 1 B 36, 00150 Helsinki, mikkovilhoilmari@gmail.com, puh. 045 140 9694

Seuraavat tahot yhtyvät mielipiteeseemme:

Helsinki-Seura ry. – Helsingfors-Samfundet rf.

Martti Helminen, puheenjohtaja

Tero Halonen, toiminnanjohtaja

Arabianranta–Toukola–Vanhakaupunki kulttuuri- ja kaupunginosayhdistys ry

Keijo Lehikoinen, puheenjohtaja
Milla Niini, varapuheenjohtaja

Jätkäsaari-seura ry

Lari Ahokas, puheenjohtaja
Tarja Hailikari, sihteeri

Katajanokkaseura ry

Kati Laasonen, puheenjohtaja
Eija Halla, sihteeri

Koillis-Seura ry

Tuire Siili, puheenjohtaja
Pirjo Niilimäki, sihteeri

Lauttasaari-Seura – Drumsö Sällskapet ry

Jyri Saraste, puheenjohtaja
Nina Lukkari, varapuheenjohtaja

Munkinseutu ry – Munksnejden rf

Tarja Sarjakoski, puheenjohtaja
Fred Packalén, taloudenhoitaja

Pakila-Seura ry

Raimo Rahkonen, puheenjohtaja
Jukka Tienari, sihteeri

Pihlajamäki-seura ry

Milja Parviainen, puheenjohtaja
Hanna-Mari Mikkonen, sihteeri

Pikku Huopalahtiseura ry

Päivi Turkkila, puheenjohtaja
Tiina Tukiainen, taloudenhoitaja

Ruskeasuo-Seura ry

Kirsi Ihalainen, puheenjohtaja
Mari Kotka, sihteeri

Siltasaariseura ry

Juhani Styrman , puheenjohtaja
Jarno Peltonen, sihteeri.

Tapaninvainion kaupunginosayhdistys ry

Ari Orttenvuori, puheenjohtaja
Jaakko Nick, hallituksen jäsen

Tapulikaupunki-Seura ry

Katriina Alestalo, puheenjohtaja
Riitta Tirkkonen, varapuheenjohtaja

Töölön kaupunginosat - Töölö ry

Markku Koivusalo, puheenjohtaja

Ullanlinnan yrittäjäyhdistys ry

Mikael Tuompo, puheenjohtaja

Viikki-Seura ry

Riitta Korhonen, puheenjohtaja
Juha Lares, sihteeri